

NOTAT Kompetencer og behov for sygeplejersker på plejehjem

I december 2025 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne i Dansk Sygeplejeråd, der i medlemsregisteret er ansat på et plejehjem. Dansk Sygeplejeråd sendte invitationer ud til 2.183 medlemmer. Samlet deltog 727 medlemmer i undersøgelsen – svarende til en svarprocent på 34%. Se metodebeskrivelsen i bilaget for flere detaljer vedrørende metode og gennemførsel af undersøgelsen.

Det danske sundhedsvæsen er i forandring, hvor sundheds- og ældrereformen øger fokus på forebyggelse, tidlig indsats og kvalificeret pleje tæt på borgeren. Sygeplejersker er en central og afgørende faggruppe i udviklingen af et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen – ikke mindst på ældreområdet, hvor borgernes behov er blevet mere komplekse, og opholdene på plejehjemmene kortere.¹ Plejehjemmene rummer samtidig et stort potentiale for at forebygge sygdomsforværring og reducere unødvendige indlæggelser. Her kan sygeplejerskers faglighed, kliniske overblik og lederskab gøre en væsentlig forskel for både beboernes tryghed og kvaliteten i plejen. Derfor anbefaler DSR, at der ansættes flere sygeplejersker på plejehjem også i ledelsen. DSR har gennemført denne spørgeskemaundersøgelse for at få et mere konkret indblik i sygeplejerskernes faglige oplevelser og vilkår på landets plejehjem.

Hovedresultater

- 26% af sygeplejersker oplever, at der i mindre grad eller slet ikke er de tilstrækkelige kompetencer i personalegruppen i forhold til beboernes plejebestanden. 52% vurderer, at der kun i nogen grad er tilstrækkelige sundhedsfaglige kompetencer i personalegruppen, mens 22% vurderer, at kompetencerne i høj grad er tilstrækkelige.
- Over hver tredje (31%) af sygeplejersker ansat på et plejehjem vurderer, at bemanningen i mindre grad eller slet ikke er tilstrækkelig ift. antal beboere.
- 6 ud af 10 sygeplejersker har inden for den seneste måned oplevet, at beboere har måttet vente for længe på nødvendig sygepleje og omsorg som følge af travlhed og underbemanning, heraf:
 - Har halvdelen af sygeplejersker (50%) oplevet, at dette er sket flere gange inden for den seneste måned.
- Inden for det seneste år har:
 - 55% af sygeplejersker, som udfører sygeplejearbejde, oplevet at ufaglærte ansættes som erstatning for faglært arbejdskraft
 - 63% af sygeplejersker, som udfører sygeplejearbejde, oplevet at ufaglærte sættes til opgaver, som burde varetages af uddannet personale.
- Konsekvenser af brugen af ufaglærte:
 - 43% af sygeplejersker har oplevet, at beboere har udtrykt bekymring eller utryghed over, at ufaglærte varetager plejen af dem. Heraf har 27% oplevet dette inden for den seneste måned.
 - 57% af sygeplejersker har oplevet en forværring i en beboers tilstand som følge af mangelfuld faglig observation og overdragelse til kollegaer, når ufaglærte varetager plejen. Heraf har 36% oplevet dette inden for den seneste måned.
 - 3 ud af 4 sygeplejersker har oplevet, at opgaver ikke er blevet udført på grund af manglende viden eller oplæring hos ufaglærte. Heraf har over halvdelen (52%) oplevet dette inden for den seneste måned.

¹ [KL analyse om plejehjemsbeboere \(januar 2024\)](#)

Kompetencer på plejehjemmene

Tabel 1 viser, at 22% af sygeplejersker oplever, at der i høj grad er tilstrækkelig sundhedsfaglige kompetencer i personalegruppen i forhold til beboernes plejebehov. Lidt over halvdelen af sygeplejersker (52%) vurderer, at kompetencerne i nogen grad er tilstrækkelige. Derimod oplever 26%, at kompetencerne i mindre grad eller slet ikke er tilstrækkelige.

Tabel 1. I hvilken grad er der tilstrækkelige sundhedsfaglige kompetencer til stede i personalegruppen ift. beboernes plejebehov?

	Alle	Leder	Ikke-leder
I høj grad	22%	26%	19%
I nogen grad	52%	51%	53%
I mindre grad	23%	21%	24%
Slet ikke	3%	2%	4%
Ved ikke	0%	0%	1%
Total	100%	100%	100%
Antal	621	271	350

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem). Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrundinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er ikke statistisk signifikante, dvs. p-værdi>0,05. Kilde: DSR Analyse

Mangel på sygeplejersker på plejehjemmene

68% af sygeplejersker oplever enten i høj grad (30%) eller i nogen grad (38%), at antallet af sygeplejersker er tilstrækkeligt ift. til antallet af beboere på deres plejehjem. 20% angiver, at de oplever dette i mindre grad, mens 11% oplever at antallet af sygeplejersker slet ikke er tilstrækkeligt ift. antallet af beboere. Dette fremgår af tabel 2.

Tabel 2. I hvor høj grad er antallet af sygeplejersker tilstrækkeligt i forhold til antallet af beboere på dit plejehjem?

	Alle	Leder	Ikke-leder
I høj grad	30%	33%	27%
I nogen grad	38%	36%	40%
I mindre grad	20%	19%	21%
Slet ikke	11%	12%	10%
Ved ikke	1%	0%	2%
Total	100%	100%	100%
Antal	631	280	351

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem). Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrundinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er ikke statistisk signifikante, dvs. p-værdi>0,05. Kilde: DSR Analyse

6 ud af 10 sygeplejersker (62%) angiver, at de inden for den seneste måned har oplevet, at beboere har måttet vente for længe på nødvendig sygepleje og omsorg som følge af travlhed og underbemanding. Heraf svarer halvdelen (50%), at det er sket flere gange, mens 12% angiver, at det er sket én gang. Samtidig angiver 29%, at de ikke har oplevet sådanne situationer, mens 9% svarer ved ikke. Dette fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Har du inden for den seneste måned oplevet, at beboere har måttet vente for længe på nødvendig sygepleje og omsorg pga. travlhed og underbemanding?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja samlet, herunder;	62%	57%	67%
... Ja, én gang	12%	15%	10%
... Ja, flere gange	50%	42%	57%
Nej	29%	35%	25%
Ved ikke	9%	8%	9%
Total	100%	100%	100%
Antal	602	263	339

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem). Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrunderinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er statistisk signifikante. Kilde: DSR Analyse

Brug af ufaglærte på plejehjemmene

Af tabel 4 fremgår det, at 55% af sygeplejersker som udfører sygeplejearbejde har oplevet, at ufaglærte ansættes som erstatning for faglært arbejdskraft på deres plejehjem inden for det seneste år. 36% angiver, at dette ikke er tilfældet.

Tabel 4. Har du inden for det seneste år oplevet følgende på dit plejehjem: At ufaglærte ansættes som erstatning for faglært arbejdskraft?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja	55%	54%	55%
Nej	36%	41%	32%
Ved ikke	9%	5%	11%
Ikke relevant	1%	0%	1%
Total	100%	100%	100%
Antal	598	266	332

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem), som udfører sygeplejearbejde. Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrunderinger. Fjernes "ved ikke" og "ikke relevant" svar forsvinder den statistiske signifikans mellem leder/ikke-leder. Kilde: DSR Analyse

Tabel 5 viser, at 63% af sygeplejersker som udfører sygeplejearbejde har oplevet, at ufaglærte sættes til opgaver, som burde løftes af uddannet personale på deres plejehjem inden for det seneste år. 31% angiver, at dette ikke er tilfældet.

Tabel 5. Har du inden for det seneste år oplevet følgende på dit plejehjem: At ufaglærte sættes til opgaver, som burde løftes af uddannet personale?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja	63%	56%	68%
Nej	31%	40%	24%
Ved ikke	6%	5%	8%
Ikke relevant	1%	0%	1%
Total	100%	100%	100%
Antal	598	266	332

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem), som udfører sygeplejearbejde. Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrunderinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er statistisk signifikante, også hvis man fjerner "ved ikke" og "ikke relevant" svar. Kilde: DSR Analyse

43% af sygeplejersker, som samarbejder med ufaglærte, har oplevet, at en beboer har udtryk bekymring eller utryghed over, at en ufaglært varetager plejen af dem. Heraf har 27% oplevet dette inden for den seneste

måned, mens 16% har oplevet det for mere end en måned siden. 47% af sygeplejersker angiver, at de ikke har oplevet beboerbekymring som følge af brugen af ufaglærte. Dette fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Har du oplevet en eller flere af følgende som konsekvens af brugen af ufaglærte: At en beboer har udtrykt bekymring/utryghed omkring, at en ufaglært varetager plejen af dem?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja samlet, herunder;	43%	42%	43%
... Ja, inden for seneste måned	27%	25%	28%
... Ja, for mere end en måned siden	16%	17%	15%
Nej	47%	54%	43%
Ved ikke	10%	5%	14%
Total	100%	100%	100%
Antal	508	201	307

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem), der arbejder sammen med ufaglærte. Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrundinger. Fjernes "ved ikke" svar forsvinder den statistiske signifikans mellem leder/ikke-leder. Kilde: DSR Analyse

Af tabel 7 fremgår det, at 57% af sygeplejersker, som samarbejder med ufaglærte, har oplevet en forværring i en beboers tilstand som følge af mangelfuld faglig observation og overdragelse, når ufaglærte varetager plejen. Heraf har 36% oplevet det inden for den seneste måned, mens 21% har oplevet det for mere end en måned siden. 34% angiver, at de ikke har oplevet dette.

Tabel 7. Har du oplevet en eller flere af følgende som konsekvens af brugen af ufaglærte: At der sker en forværring i en beboers tilstand grundet mangelfuld faglig observation og overdragelse til kollegaer?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja samlet, herunder;	57%	50%	61%
... Ja, inden for seneste måned	36%	29%	40%
... Ja, for mere end en måned siden	21%	21%	21%
Nej	34%	45%	27%
Ved ikke	9%	4%	12%
Total	100%	100%	100%
Antal	508	201	307

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem), der arbejder sammen med ufaglærte. Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrundinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er statistisk signifikante, også hvis man fjerner "ved ikke" svar. Kilde: DSR Analyse

Tabel 8 viser, at 3 ud af 4 sygeplejersker, som samarbejder med ufaglærte, har oplevet, at opgaver ikke er blevet udført på grund af manglende viden eller oplæring hos ufaglærte. Heraf har over halvdelen (52%) oplevet dette inden for den seneste måned, mens 23% har oplevet det for mere end en måned siden. 19% angiver, at de ikke har oplevet sådanne situationer.

Tabel 8. Har du oplevet en eller flere af følgende som konsekvens af brugen af ufaglærte: At der er opgaver, som ikke er blevet udført pga. manglende viden eller oplæring?

	Alle	Leder	Ikke-leder
Ja samlet, herunder;	75%	72%	77%
... Ja, inden for seneste måned	52%	43%	57%
... Ja, for mere end en måned siden	23%	29%	20%
Nej	19%	24%	15%
Ved ikke	6%	4%	8%
Total	100%	100%	100%
Antal	508	201	307

Anm. Sygeplejersker ansat på et plejehjem (offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem), der arbejder sammen med ufaglærte. Procenterne summer nødvendigvis ikke samme til 100% pga. afrunderinger. Forskelle mellem leder/ikke-leder er statistisk signifikante, også hvis man fjerner "ved ikke" svar. Kilde: DSR Analyse

Metode

Denne undersøgelse afdækker sygeplejersker ansat på enten et offentligt, privat eller selvejende- og friplejehjem. Afgrænsningen af leder/ikke-leder er baseret på de angivet svar i bilagstabel 1, hvor en "leder" defineres som følgende tre beskrivelser; personaleleder med det øverste ansvar på plejehjemmet, personaleleder uden det øverste ansvar på plejehjemmet, samt faglig leder uden personaleansvar.

Undersøgelsen omfatter medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, der ifølge medlemsregisteret er ansat på et plejecenter med oplyst mailadresse og aktivt medlem. 34% af de inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen.

En frafaldsanalyse viser, at sygeplejersker der har besvaret undersøgelsen, er i gennemsnit ældre (3 år) end den samlede population af sygeplejersker ansat på et plejehjem. Undersøgelsen er repræsentativ for region og lederstatus. Da skævhederne er begrænset, er data ikke vægtet.